Eduskunnan lakivaliokunta
lav@eduskunta.fi

Eduskunnan lakivaliokunnan lausuntopyyntö 3.11.2015

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoslain 48 luvun muuttamisesta

1 Yleistä

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoslain 48 luvun muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi on eduskunnan lakivaliokunnan käsiteltävänä. Lakivaliokunta on varannut Poliisihallitukselle tilaisuuden kirjallisen lausunnon antamiseen hallituksen esityksestä.

Poliisihallitus toteaa, että nyt lausuttavana olevaan esitykseen sisältyvät ehdotukset törkeistä tekomuodoista sekä ympäristörikoksiin että luonnonsuojelurikoksiin ovat erittäin perusteltuja ja poliisin kannalta odotettuja sekä toivottuja.

Ympäristörikokset ovat kytköksissä tänä päivänä entistä useammin talousrikollisuuteen ja harmaaseen talouteen. Poliisilla on tutkinnassa useita ilmitulleita tapauksia, joissa esim. purkujätettä on luvallisen kaatopaikan tai jätteenkäsittelylaitoksen sijasta dumpattu maastoon ja näin hankittu huomattavaa rahallista hyötyä. Edellä kuvatun tyyppiset tapaukset ovat usein osa laajaa, suunnitelmallista rikoskokonaisuutta, jolla tavoitellaan merkittävää taloudellista hyötyä. Tästä syystä on erittäin tärkeää, että esityksessä on otettu uudeksi tunnusmerkistötekijäksi huomattavan taloudellisen edun tavoittelu.

Luonnonsuojelurikokset ovat esitutkinnan näkökulmasta vaikeasti selvitettäviä ja kuten esityksen perusteluissa on mainittu, tekijät voivat muodostaa verkostoja, jotka ulottuvat useisiin maihin. Tämä edellyttää esitutkintaviranomaisilta laaja yhteistyötä ja myös mahdollisuutta salaisten pakkokeinojen käyttöön. Tämä ei ole toistaiseksi ollut mahdollista.

Törkeät tekomuodot ja niiden rangaistusasteikot mahdollistavat jatkossa esitutkintaviranomaisille uusien ja tehokkaampien tutkintamenetelmien käyttämisen.

2 Turmeleminen vaarantamiseksi

Vaikka hallituksen esitys on erittäin tervetullut ja tarpeellinen, Poliisihallituksen käsityksen mukaan tässä samassa yhteydessä ympäristön turmelemisrikosten nimikkeet tulisi korvata ympäristön vaarantamisella, törkeällä ympäristön vaarantamisella ja tuottamukselliseksi ympäristön vaarantamiseksi.

POLIISIHALLITUS
Asemapäällikönkatu14, PL 22, 00521 HELSINKI
kirjaamo.poliisihallitus@poliisi.fi
Puh. +358 295 480 181, Faksi +358 295 411 780

Poliisihallituksen käsityksen mukaan ympäristön turmeleminen -rikosnimike ei vastaa kriminalisoitujen tekojen tunnusmerkistöjen sisältöä, ja nimike saattaa johtaa harhaan niin viranomaisia kuin kansalaisiakin. Kansallinen ympäristörikosten seurantaryhmän on useana vuonna vuosittaisessa raportissaan suositellut turmeleminen -nimikkeen korvaamista paremmin kuvaavalla vaarantaminen -nimikkeellä

Rikoslain 48 luvun rikosten tunnusmerkistöt eivät edellytä konkreettisen pilaantumistapahtuman aiheuttamista. Tunnusmerkistön toteutumiseksi riittää yleensä joko ns. abstraktin tai konkreettisen vaaran aiheuttaminen ympäristölle. Ympäristön turmeleminen -nimike on rikosprosessissa usein osoittautunut vaikeaselkoiseksi ja harhaanjohtavaksi. Vaarantaminen -nimike korostaisi ja vastaisi pykälien sisältöä aikaisempaa paremmin. Nimikkeet olisivat linjassa myös muiden rikoslakiin sisältyvien ns. vaarantamisrikosten nimikkeiden kanssa.

Rikosnimikkeen muuttaminen ympäristön vaarantamiseksi korostaisi sitä, että jo vaarantaminen on rangaistavaa. Jos rikollisella teolla on aiheutettu myös tosiasiallista vahinkoa, on ympäristöä tai sen tilaa myös vaarannettu.

Poliisijohtaja Timo Saarinen

Poliisitarkastaja Tarmo Lamminaho

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Aspo-asianhallintajärjestelmässä. Poliisihallitus 11.11.2015 klo 08.03. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Tiedoksi Poliisiylijohtaja Seppo Kolehmainen